

tigt Arbejde, er det et Tab af Samfundsformue. Hvis de Mænd, som have solgt Grunde paa Østerbro og ere blevne Millo-nærer, fordi Grundene ere stegne i Værdi, sætte sig ganske rolig hen og ikke bestille noget, gaar der straks Samfundsformue tabt. Naar en Mand kunde tjene 2 Kr. om Dagen og altsaa i 5 Dage kunde have tjent 10 Kr., men han undlader at gøre det, spilder han, forudsat, at det ikke er en naturlig Hviletid, de 5 Dage til ingen Nytte, og han kunde lige saa godt have brændt en Tikroneseddel. Jeg kunde fortsætte med Lignelse efter Lignelse. Jeg kan tage mig selv. Hvis jeg vilde sætte 10 Mand til at grave Grøfter paa min Ejendom og jævne dem igen og give dem 2 Kr. hver om Dagen, vilde man sige, at det selvfølgelig er galt gjort af mig, men Mændene gør det i og for sig lige meget, de faa samme Løn som for andet Arbejde. Ja det er ganske rigtigt, men Samfundet har tabt 20 Kr. Jeg kunde have sat de 10 Mand til at kultivere min Eng, saa at jeg kunde avle saa meget mere Hø og dergiggenem producere saa meget mere Smør og Flæsk, og derved vilde jeg forøge Nationalformuen. Jeg kunde have sat dem til at dyrke min Jord bedre, og derved vilde jeg have faaet nye Værdier frem. Hvad jeg ønsker at slaa fast, er, at Penge meget godt kunne ødsles bort ved daarlige Forretninger, ved unproductive Foranstaltninger, uden at man kan sige, at disse Penge blive i Landet, Pengene ere borte. Jeg vil ikke tale om alt, hvad der falder ind under Begrebet Luksus. Man kan sige, at hvis der ikke var Luksus, vilde Livet i Samfundet blive alt for nøgternt, men der forsvinder en Mængde Penge til Tobak og andre Ting, som ikke gøre en Smule Nytte. Det er en Nydelse for os, men nogen virkelig Nytte er det ikke. Jeg skal ikke dvæle for længe derved; det kan selvfølgelig, som sagt, være en Nydelse, og have vi Lyst til denne Nydelse, maa vi betale derfor, men i Virkeligheden er det et nationalt Tab, som ikke medfører tilsvarende Gavn. Men lad nu Luksus'en være det, den er, hvad jeg her vil hævde, er, at Penge kunne forsvinde fuldstændig, dem kan Nationen tabe, men hvad der aldrig kan tabes, er Jorden, den bliver altid tilbage, og vi have ikke Ret til at lovgive paa den Maade, at vi sige: Vi kunne bare tage Skatten fra Jorden og lægge den paa Ting, som kunne forsvinde. Det have vi ikke Ret til over for de kommende Slægter, thi hvad gøre vi derved? Vi kunne give de nuværende Jordejere store For-

dele. Vore store Lensbesiddere, vore store Godsejere og de Folk i Byerne, som have de allerdyreste Grunde, kunne vi give Formue, men hvad vil efterhaanden ske? Efterhaanden blive disse Ejendomme prioriterede med Gæld, og gennem en langsom Forandring gaar det fra at være Stats-skatte over til at blive Prioriteter til Kapitalisterne, og saa kunne vi efterlade et Samfund, der er tynget i Gæld allevegne. I gamle Dage var det en Skam for en Stat, naar den skulde svare Tribut til et andet Land. Nu kappes man næsten om at skaffe fremmede Penge ind i Landet, og vi hige paa alle Maader efter at faa vore Kreditforeningsobligationer solgte i Udlandet for at faa en høj Pris for dem. Kommunerne og Staten gøre billige Laan. Vi laane allesammen af Staten og ere glade ved at kunne faa de fremmede Kapitaler ind. Efterhaanden prioritere vi hele den danske Jord for de kommende Slægter, medens vi skulde tage Sigte paa at erhverve Fædrenes Jord for vort Folk for at faa den tilbage og ikke efterlade den forarmet i Gæld, men snarere se at komme bort fra denne Skyldsætning. Derfor gaar det paa ingen mulig Maade an lige over for alle de fattige i Samfundet, den store Mængde, som ingen Jord har, at sige, at den Jord, hvorpaa der nu er bygget, ikke kan svare Skat. Den Tanke maa og skal slaas ned, og den kan ikke forsvares med nogen rimelig Grund. Selvfølgelig skulle vi indføre denne Skat saa praktisk og lempeligt som muligt, og det gøre vi, naar vi indføre den lidt efter lidt og saa afskrive andre Skatter, f. Eks. Toldskatten; saa vil Jorden meget godt kunne svare en ordentlig Skat uden nogen Fordyrelse for dem, der nu have Jorden. Landbruget trænger til Lettelser, fordi der er lagt alt for mange Udgifter paa det; men kommer der bedre Konjunkturer, er der ikke noget i Vejen for, at vi ogsaa kunne svare noget mere.

Jeg vil derfor meget anbefale, at vi holde fast paa Værdiskatten og aldrig komme bort fra den. Faa vi den lidt efter lidt gennemført mere og mere retfærdigt, ville vi have gjort en god Gerning. Jeg skal ikke tale om Kildebeskatningen; der kunde være meget kønt at sige om den; men jeg tror ikke, at der kan være Tale om at faa den gennemført for Tiden, og derfor maa vi holde os til en Indkomstskat med stigende Skala. Jeg hørte, at Finansministeren sagde, at de store Indkomster og Formuer ikke kunde svare mere end de andre. Hvis Formue-